

Mäntsälän kunnan lausunto valtion väyläverkon investointiohjelmasta vuosille 2023–2030

203/10.03.01/2022

Kunnanhallitus 25.04.2022 § 103

Väylävirasto on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2023–2030. Lausunto on pyydetty toimittamaan [lausuntopalvelu.fi](https://www.lausuntopalvelu.fi) -sivuston kautta 2.5.2022 mennessä.

(Materiaali:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=8f11167b-fb8d-44bc-a03c-0505e7d90cd8>)

Väylävirasto laatii vuosittain valtion väyläverkon 8-vuotisen investointiohjelman osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12) toimeenpanoa. Investointiohjelmassa esitetään lähivuosien tärkeimmät liikenneinfrahankkeet, jonka talouskehyksen määrittelee Liikenne12-suunnitelma. Vuosia 2023–2030 koskeva investointiohjelma on Väyläviraston tietoon perustuva ehdotus uusien rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta ja niiden vaikutuksista. Väyläverkon investointiohjelma sisältää kehittämissuunnitelmia, isoja peruskorjaushankkeita ja hankekokonaisuuksia sekä pienempiä parantamishankkeita.

Väylävirasto pyytää avoimella lausuntopyynnöllä vuosittain päivitettävästä investointiohjelmasta lausuntoja, joiden kautta tulee esille sidosryhmien tietoa ja näkökulmia investointiohjelmaan liittyen. Pyydämme tarkastelemaan investointiohjelman luonnosta seuraavassa esitettyjen kysymysten kautta.

1. Onko investointiohjelmassa kuvattu ymmärrettävästi lähtökohdat ja valmisteluperiaatteet?
2. Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin ja muuttuneeseen toimintaympäristöön?
3. Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?
4. Miten muuttaisitte investointiohjelmaa Liikenne 12 mukaisen liikennemuotokohtaisen talouskehityksen puitteissa ja miten perustelette muutosten paremmat vaikutukset?
5. Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seurantaa?
6. Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmaa?

(Valmistelijat:

kuntakehitysjohtaja Vesa Gummerus, vesa.gummerus@mantsala.fi, toimistoinsinööri Matti Sulonen, matti.sulonen@mantsala.fi)

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus päättää antaa lausuntona Väyläviraston väyläverkon investointiohjelmaan vuosille 2023–2030:

Mäntsälän kunta on antanut aiemman lausunnon edellisestä investointiohjelmasta syyskuussa 2021. Tämä lausunto on pääosin samansisältöinen kuin edellisestä investointiohjelmasta annettu lausunto.

Onko investointiohjelmassa kuvattu ymmärrettävästi lähtökohdat ja valmisteluperiaatteet?

Investointiohjelman valmisteluperiaatteet ja rooli Liikenne 12 -suunnitelman toimeenpanossa on kuvattu varsin selkeästi ja ymmärrettävästi. Läpinäkyvyyden turvaamiseksi ohjelmassa tulisi kuitenkin kuvata nykyistä selkeämmin, miten ja millä perusteilla eri alueiden hankkeita on vertailtu ja asetettu valtakunnallisesti kiireellisyysjärjestykseen. Mäntsälän kunta korostaa, että voimakkaasti kasvavan Keski-Uudenmaan rooli ja tarpeet tulee ottaa huomioon investointiohjelman valmistelussa.

Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin ja muuttuneeseen toimintaympäristöön?

Investointiohjelma vastaa kokonaisuutena varsin hyvin sille asetettuihin tavoitteisiin vaikutusten arvioinnin valossa. Tässä yhteydessä on kuitenkin syytä ottaa huomioon, että liikenneverkon kehittämistarpeita on moninkertaisesti käytettävissä oleviin resursseihin nähden.

Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?

Mäntsälän kunta on yhdessä KUUMA-seudun kanssa samaa mieltä, että investointiohjelman perustelut on esitetty selkeästi ja ymmärrettävästi vaikutusten arvioinnin tuloksiin peilaten.

Miten muuttaisitte investointiohjelmaa Liikenne 12 mukaisen liikennemuotokohtaisen talouskehityksen puitteissa ja miten perustelette muutosten paremmat vaikutukset?

Mäntsälä pitää hyvänä asiana, että investointiohjelmaan on nostettu Vt 25 Hanko-Mäntsälä 1. vaihe. Nopeasti toteutettavia tien parantamistoimenpiteitä on mahdollista edistää vaiheittain. Vt 25 Mäntsälän osuudelta on laadittu tuore aluevarausuunnitelma, joka valmistui alkuvuodesta 2022. Investointiohjelmassa Vt 25 Kapulin risteys on Mäntsälän kunnan kannalta kriittisin ko. tiellä parannettava risteysalue. Mäntsälään on sijoittunut merkittäviä logistiikkahankkeita ja jatkossakin mm. Kapulin yritysalueella on tilaa uusille logistiikkatoimijoille.

Valtatie 4:n osalta Mäntsälän kunta pitää tärkeänä, että kehittämistoimissa voidaan jatkossa huomioida sijaintikunnan kestävä yhdyksuntarakenteen käytön ja liikennejärjestelmän kannalta tärkeät ylikunnallista merkitystä

omaavat hankkeet. Mäntsälän kunnan näkökulmasta näitä ovat bussipysäkkien toteuttaminen Mäntsälän aseman kohdalle, jolloin asemaseudusta muodostuu monipuolinen joukkoliikenteen vaihtopaikka, sekä Tuuliruusun palvelualue liittymän kehittäminen normaaliksi moottoritie liittymäksi, jolloin valtakunnallisestikin edullisesti logistista asemaa voidaan hyödyntää tehokkaammin ja turvallisemmin.

Mäntsälän kunta esittää myös Linjatien (mt11671) jkp-tien hankkeen priorisointia ja suunnitteluvalmiuksien edistämistä, jotta toteuttaminen on mahdollista seuraavalla Kuha-kaudella. Mäntsälän kunta saa vuosittain kymmeniä palautteita Linjatien liikenneturvallisuudesta ja toivoo, että palautteisiin pystyttäisiin reagoimaan. Linjatie on ELY:llä ns. K-hankekorissa, eli tiesuunnitelman lopputuotteena pitäisi ELY:n näkemyksen mukaan olla se, että maantie siirtyisi samalla kuntien hoitamaksi kaduksi. Toistaiseksi ainakaan Mäntsälällä ei ole edellytyksiä ja resursseja muuttaa maantietä kaduksi ja ottaa sitä hoitaakseen, alue on pääosin kaavoittamatonta ja alueella ei juurikaan ole muuta rakennettua katu ympäristöä ja kunnostettava osuus on pitkä (noin 4 km), mikä puolestaan merkitsee isoja kunnossapitokustannuksia.

Valtion tulee osoittaa pitkäjänteisesti rahaa liikenneinfran pieniin kehittämishankkeisiin (KUHA) ja sitoutua liityntäpysäköintihankkeiden toteuttamiseen MAL 2019 -suunnitelmassa linjatun mukaisesti. Vuosittainen KUHA-rahoitustaso tulee nostaa 30 miljoonaan euroon vuodesta 2023 alkaen.

Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seuranta?

Mäntsälän kunta pitää hyvänä, että kuntia on otettu mukaan työhön ja myös jatkossa kunnilta kysytään lausuntoja vastaavien investointiohjelmien laadinnasta. Keskinäisen yhteistyön kautta voidaan varmistaa, ettei liikenneverkon kehitys eriydy maankäytön ja asumisen kehityksestä ja näihin liittyvistä tarpeista.

Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmää?

Vuosittain päivitettävä investointiohjelma tukee osaltaan väyläverkon kehittämisen ja ylläpidon pitkäjänteisyyttä ja luo samalla näkymää tuleville vuosille. Mäntsälän kunta pitää kuitenkin tärkeänä, että investointiohjelman ulkopuolelle jääneiden, Liikenne 12 -tavoitteita tukevien hankkeiden suunnitelmavalmiutta edistetään ja mahdollistetaan näiden toteuttaminen jatkossa. Lisäksi keskinäistä yhteistyötä tulee jatkaa aktiivisesti kuntien ja seutuyhteistyön osalta.

Käsittely:

Kuntakehitysjohtaja Vesa Gummerusta kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaan. Täydennettiin lausuntoa investointiohjelman muutoskysymykseen; Vt 25 Kapulin risteyksen lisäksi, maantie 140:n ja valtatie 25:n liittymä on kriittinen liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden kannalta.

